

Climate Change

Glossary (KANNADA)

iihs[®]

INDIAN INSTITUTE FOR
HUMAN SETTLEMENTS

Heat Wave

Decarbonisation

Adaptation Fuel Property
Disaster Risk

Climate Change

Biodiversity

Carbon Footprint

Energy Security

Greenhouse Gases

Compiled by:

Kaavya Pradeep Kumar, IIHS Word Lab Chandni Singh and Ritwika Basu,
IIHS Practice Preedip Balaji, IIHS Library

Translated by:

Aparna Chintamani

Design & Layout:

IIHS Design Team

DOI: <https://doi.org/10.24943/CCGEMTHK02.2021>

KG Link: <https://iihs.co.in/knowledge-gateway/climate-change-glossary/>

Process followed

1. The team compiled the list of glossary terms, based on the IPCC special report (IPCC, 2012), and IPCC Assessment report 5, Working Groups I, II and III reports (IPCC, 2013; IPCC, 2014; and a special report (IPCC, 2018).
2. The terms identified were prioritised based on their importance for teaching, and hence categorised as high, medium and low. This is a comprehensive glossary that is more than sufficient for learners who are newly acquainted with the subject.
3. Certain terms from the IPCC glossaries were excluded mainly because of how much their definitions overlapped with others in the glossary. For e.g., 'climate extreme' was not included in the final list because the term 'extreme weather' was already in place. It is a more commonly used term and hence more applicable to learners.
4. The IPCC list also covered generic terms such as 'chronology' and 'coping'; the definitions for which had already been included in other glossaries such as the one on disaster risk and resilience. To reduce overlap, we excluded those as well.
5. The level of specificity and frequency of use of some terms also played a factor in their exclusion. While the final list covers a vast majority of definitions provided by the IPCC, terms such as 'adaptation options', 'adaptation management' were dropped in favour of more commonly-used ones such as 'adaptation limit', 'adaptation needs'.
6. We also checked the Synthesis Report (IPCC, 2014), which had a lot of definitions that were missing in the sources mentioned in point 1, including fundamental climate science terms such as 'ENSO', 'afforestation', 'albedo', 'ocean acidification' and 'radiative forcing'. Additionally, common policy terms such as 'climate finance', 'fuel poverty', 'REDD+' and 'energy access' were also drawn from the 2014 Synthesis Report.
7. In addition to the IPCC, we also skimmed through other public platforms such as the BBC and the Climate Reality Project, as well as other educational institutions' compilations (UC Davis) to double-check if there were some basic terms that the UN sources did not have. Terms such as the 'UNFCCC', the 'IPCC' itself, 'climate science' and 'weather' were added as a result.

References

BBC. (2014, April 13). Climate change glossary. <https://www.bbc.com/news/science-environment-11833685>

IPCC, 2012: Glossary of terms. In: Managing the Risks of Extreme Events and Disasters to Advance Climate Change Adaptation [Field, C.B., V. Barros, T.F. Stocker, D. Qin, D.J. Dokken, K.L. Ebi, M.D. Mastrandrea, K.J. Mach, G.-K. Plattner, S.K. Allen, M. Tignor, and P.M. Midgley (eds.)]. A Special Report of Working Groups I and II of the Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). Cambridge University Press, Cambridge, UK, and New York, NY, USA, pp. 555-564.

IPCC, 2013: Annex III: Glossary [Planton, S. (ed.)]. In: Climate Change 2013: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [Stocker, T.F., D. Qin, G.-K. Plattner, M. Tignor, S.K. Allen, J. Boschung, A. Nauels, Y. Xia, V. Bex and P.M. Midgley (eds.)]. Cambridge University Press, Cambridge, United Kingdom and New York, NY, USA, pp. 1447-1465.

Allwood J. M., V. Bosetti, N. K. Dubash, L. Gómez-Echeverri, and C. von Stechow, 2014: Glossary. In: Climate Change 2014: Mitigation of Climate Change. Contribution of Working Group III to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [Edenhofer, O., R. Pichs-Madruga, Y. Sokona, E. Farahani, S. Kadner, K. Seyboth, A. Adler, I. Baum, S. Brunner, P. Eickemeier, B. Kriemann, J. Savolainen, S. Schlömer, C. von Stechow, T. Zwickel and J.C. Minx (eds.)]. Cambridge University Press, Cambridge, United Kingdom and New York, NY, USA, pp. 1249-1279.

IPCC, 2018: Annex I: Glossary [Matthews, J.B.R. (ed.)]. In: Global Warming of 1.5°C. An IPCC Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C above pre-industrial levels and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty [Masson-Delmotte, V., P. Zhai, H.-O. Pörtner, D. Roberts, J. Skea, P.R. Shukla, A. Pirani, W. Moufouma-Okia, C. Péan, R. Pidcock, S. Connors, J.B.R. Matthews, Y. Chen, X. Zhou, M.I. Gomis, E. Lonnoy, T. Maycock, M. Tignor, and T. Waterfield (eds.)]. World Meteorological Organization, Geneva, Switzerland, pp. 541-562.

IPCC, 2014: Annex II: Glossary [Mach, K.J., S. Planton and C. von Stechow (eds.)]. In: Climate Change 2014: Synthesis Report. Contribution of Working Groups I, II and III to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [Core Writing Team, R.K. Pachauri and L.A. Meyer (eds.)]. IPCC, Geneva, Switzerland, pp. 117-130.

IPCC, 2014: Annex II: Glossary [Agard, J., E.L.F. Schipper, J. Birkmann, M. Campos, C. Dubeux, Y. Nojiri, L. Olsson, B. Osman-Elasha, M. Pelling, M.J. Prather, M.G. Rivera-Ferre, O.C. Ruppel, A. Sallenger, K.R. Smith, A.L. St. Clair, K.J. Mach, M.D. Mastrandrea, and T.E. Bilir (eds.)]. In: Climate Change 2014: Impacts, Adaptation, and Vulnerability. Part B: Regional Aspects. Contribution of Working Group II to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [Barros, V.R., C.B. Field, D.J. Dokken, M.D. Mastrandrea, K.J. Mach, T.E. Bilir, M. Chatterjee, K.L. Ebi, Y.O. Estrada, R.C. Genova, B. Girma, E.S. Kissel, A.N. Levy, S. MacCracken, P.R. Mastrandrea, and L.L. White (eds.)]. Cambridge University Press, Cambridge, United Kingdom and New York, NY, USA, pp. 1757-1776.

UC Davis Science & Climate. (2020, July 21). Climate change terms and definitions. <https://climatechange.ucdavis.edu/science/climate-change-definitions/>

UNFCCC. (2020). Glossary of climate change acronyms and terms <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-convention/glossary-of-climate-change-acronyms-and-termss>

ಅನಿಶ್ಚಿತ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ:

ಕೆಲವು ದಶಕಗಳ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹವಾಮಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಬದಲಾವಣೆಯು ಕನಿಷ್ಠ ಕೆಲವು ದಶಕಗಳವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿದು (ಅಥವಾ ಮುಂದುವರಿಯುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ), ಮಾನವ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಅಳವಡಿಕೆ:

ವಾಸ್ತವವಾದ ಅಥವಾ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಹವಾಮಾನ ಹಾಗೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಮಾನವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮಿತವ್ಯಯಗೊಳಿಸಲು ಅಥವಾ ಹಾನಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಅಥವಾ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಳವಡಿಕೆಯು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ, ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಹವಾಮಾನ ಹಾಗೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾನವ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು.

a) ಏರಿಕೆಯ ಅಳವಡಿಕೆ: ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸಾರ ಹಾಗೂ ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಮೂಲ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಕ್ರಮಗಳು.

b) ಪರಿವರ್ತನಾ ಅಳವಡಿಕೆ: ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಭೂತ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಅಳವಡಿಕೆ.

ಅಳವಡಿಕೆಯ ಮಾಪನ:

ಲಭ್ಯತೆ, ಪ್ರಯೋಜನಗಳು, ವೆಚ್ಚಗಳು, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ, ದಕ್ಷತೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಯಂತಹ ಮಾನದಂಡಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವ ಅಭ್ಯಾಸ

ಅಳವಡಿಕೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:

ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಮಾನವರು ಹಾಗೂ ಇತರ ಜೀವಿಗಳ ಸಂಭಾವ್ಯ ಹಾನಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲು, ಅವಕಾಶಗಳ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವ ಅಥವಾ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

ಅಳವಡಿಕೆಯ ಕೊರತೆ:

ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿಯ ನಡುವಿನ ಅಂತರ.

ಅಳವಡಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯಗಳು:

ಹವಾಮಾನ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ/ಜನರ ಹಾಗೂ ಸ್ವತ್ತುಗಳ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು/ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು

ಅಳವಡಿಕೆಯ ನಿರ್ಬಂಧ/ಅಳವಡಿಕೆಗೆ ತೊಡಕುಗಳು:

ಅಳವಡಿಕೆಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಲು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಅಥವಾ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ/ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುವ ಅಂಶಗಳು

ಅಳವಡಿಕೆಯ ಮಿತಿ:

ಅಳವಡಿಕೆಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯ/ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು (ಅಥವಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು) ಅಸಹನೀಯ ಅಪಾಯಗಳಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರದ ಹಂತ.

ಕಠಿಣ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಮಿತಿ:

ಅಸಹನೀಯ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಕ್ರಮಗಳು ಸಾಧ್ಯವಿರದ ಹಂತ ಮೃದು ಅಳವಡಿಕೆಯ ಮಿತಿ: ಅಳವಡಿಕೆಯ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಅಸಹನೀಯ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಆಯ್ಕೆಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಮೈದು ಅಳವಡಿಕೆಯ ಮಿತಿ:

ಅಳವಡಿಕೆಯ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ
ಅಸಹನೀಯ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು
ಆಯ್ಕೆಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಅಳವಡಿಕೆಯ ಆಡಳಿತ:

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂಕೀರ್ಣ ಹಾಗೂ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಯ
ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು,
ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು
ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಳಕೆಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ
ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆ ಹಾಗೂ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು
ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು, ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಸಾಮಾಜಿಕ
ಕಲಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯ
ಯೋಜನೆ, ಅನುಷ್ಠಾನ ಹಾಗೂ
ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಲಿಕೆಗೆ
ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವ ಆಡಳಿತದ ಔಪಚಾರಿಕ
ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಕಸನಕ್ಕಾಗಿ
ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ
ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯಗಳು

ಏರೋಸಾಲ್:

ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಹಲವಾರು
ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಇರುವ ಕೆಲವು
ನ್ಯಾನೋಮೀಟರ್ ಮತ್ತು 10 µm ನಡುವಿನ
ವಿಶಿಷ್ಟ ಗಾತ್ರದ ವಾಯುಗಾಮಿ ಘನ ಅಥವಾ
ದ್ರವ ಕಣಗಳ ನೇತಾಡುವಿಕೆ/ ನಿಲಂಬನ/
ತೂಗುಹಾಕುವಿಕೆ. ಏರೋಸಾಲ್ ಎಂಬ ಪದವು
ಕಣಗಳು ಮತ್ತು ತೂಗುಹಾಕಿದ/ ತೇಲಾಡುವ
ಅನಿಲ ಎರಡನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದು,
ಏರೋಸಾಲ್ ಕಣಗಳನ್ನು ಬಹುವಚನ
ರೂಪದಲ್ಲಿ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ.
ಏರೋಸಾಲ್ಗಳು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅಥವಾ
ಮಾನವಜನ್ಯ ಮೂಲದ್ದಾಗಿರಬಹುದು.
ಏರೋಸಾಲ್ಗಳು ಹವಾಮಾನದ ಮೇಲೆ
ಹಲವಾರು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಹುದು:
ವಿಕಿರಣವನ್ನು ಚದುರಿಸುವ ಮತ್ತು / ಅಥವಾ
ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ
ಹಾಗೂ ಮೋಡದ ಮೈಕ್ರೋಫಿಸಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು
ಇತರ ಮೋಡದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳೊಂದಿಗಿನ
ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಹಿಮ-
ಅಥವಾ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯಿಂದ ಆವೃತವಾದ
ಮೇಲ್ಮೈಗಳ ಮೇಲೆ ಶೇಖರಣೆಯ ಮೂಲಕ
ಅವುಗಳ ಪ್ರತಿಫಲನಾಂಕವನ್ನು (ಆಲ್ಬೆಡೋ)

ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ
ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಅರಣ್ಯೀಕರಣ:

ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರದ
ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು
ನೆಡುವುದು. ಅರಣ್ಯ ಎಂಬ ಪದ ಹಾಗೂ
ಅರಣ್ಯೀಕರಣ, ಮರು ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಮತ್ತು
ಅರಣ್ಯನಾಶದಂತಹ ಸಂಬಂಧಿತ ಪದಗಳ
ಚರ್ಚೆಗಾಗಿ, ಭೂ ಬಳಕೆ, ಭೂ-ಬಳಕೆ
ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೀಕರಣದ ಐಪಿಸಿಸಿ
ವಿಶೇಷ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿ (ಐಪಿಸಿಸಿ, 2000
ಬಿ).

ವಾಯುಮಾಲಿನ್ಯ:

ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಅಥವಾ ಮಾನವ
ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ
ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು (ಅನಿಲಗಳು,
ಏರೋಸಾಲ್ಗಳು) ಉಂಟು ಮಾಡುವ ನೇರ
(ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕಗಳು) ಅಥವಾ
ಪರೋಕ್ಷ (ದ್ವಿತೀಯಕ ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕಗಳು)
ಹಾನಿಕಾರಕ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಗಾಳಿಯ
ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವನತಿ ಉಂಟಾಗಿ,
ಮಾನವರ ಆರೋಗ್ಯ ಅಥವಾ, ನೈಸರ್ಗಿಕ
ಅಥವಾ ನಿರ್ಮಿತ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ
ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವಗಳು

ಆಲ್ಬೆಡೋ:

ಮೇಲ್ಮೈ ಅಥವಾ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವ
ಸೌರ ವಿಕಿರಣದ ಭಾಗವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ
ಶೇಕಡಾವಾರು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.
ಹಿಮದಿಂದ ಆವೃತವಾದ ಮೇಲ್ಮೈಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ
ಆಲ್ಬೆಡೋವನ್ನು/ ಪ್ರತಿಫಲನಾಂಕವನ್ನು
ಹೊಂದಿದ್ದು, ಮಣ್ಣಿನ ಆಲ್ಬೆಡೋ ಅಧಿಕ
ಶ್ರೇಣಿಯಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ
ಹಾಗೂ ಗಿಡಗಂಟೆಗಳು/ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ
ಆವೃತವಾದ ಮೇಲ್ಮೈಗಳು ಹಾಗೂ
ಸಮುದ್ರಗಳು ಕಡಿಮೆ ಆಲ್ಬೆಡೋವನ್ನು
ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಹವಾಗಿ, ಭೂಮಿಯ
ಆಲ್ಬೆಡೋ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೋಡ, ಹಿಮ,
ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ, ಎಲೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು
ಭೂಹೊದಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳ
ಮೂಲಕ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಂಥ್ರೋಪೊಸೀನ್:

ಹವಾಮಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಭೂಮಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವ-ಚಾಲಿತ ಗಮನಾರ್ಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ 'ಆಂಥ್ರೋಪೊಸೀನ್' ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತ ಹೊಸ ಭೌಗೋಳಿಕ ಯುಗವಾಗಿದೆ. ಮೂಲತಃ ೨೦೦೦ದಲ್ಲಿ ಭೂವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತವಾಗಿದ್ದು, ಹೊಲೋಸಿನೊಂತ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಭಿನ್ನವಾದ ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ, ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವ ಸ್ಥರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತ ನೂತನ ಯುಗವು ಔಪಚಾರಿಕತೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತಿದೆ

ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ:

ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದುದು.

ಮಾನವಜನ್ಯ ಉತ್ಸರ್ಜನ:

ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲಗಳ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ, ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲ ಪೂರ್ವಗಾಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆಗುವ ಏರೋಸಾಲ್ಗಳು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪೈಕಿ, ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನಗಳನ್ನು ಸುಡುವುದು, ಅರಣ್ಯನಾಶ, ಭೂ ಬಳಕೆಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಜಾನುವಾರು ಉತ್ಪಾದನೆ, ಫಲೀಕರಣ, ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸೇರಿವೆ

ಮಾನವಜನ್ಯ ತೆರವುಗಳು

(ಅಂಥ್ರೋಪೊಜೆನಿಕ್ ರಿಮೂವಲ್ಸ್):

ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲಗಳನ್ನು (ಜಿಎಚ್‌ಸಿ) ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಮಾನವಜನ್ಯ ತೆರವುಗಳೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ ನ (CO₂) ಜೈವಿಕ ಬತ್ತುಕುಳಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು

ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ತೆರವು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ರಾಸಾಯನಿಕ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಅನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಇದರ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮತ್ತು ಇಂಧನ-ಸಂಬಂಧಿತ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಇಂಗಾಲದ ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆಯು (ಸಿಸಿಎಸ್) ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿನ ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ, ಅದನ್ನು ಇದು ಜೈವಿಕ ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯೊಂದಿಗೆ (BECCS) ಸೇರಿಸಿದಾಗ, ವಾತಾವರಣದ CO₂ ಅನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬೇಸ್ಲೈನ್/ಉಲ್ಲೇಖ:

ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಬೇಸ್ಲೈನ್ (ಅಥವಾ ಉಲ್ಲೇಖ) ಹೋಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಸಂಗತತೆ/ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು/ವೈಪರೀತ್ಯಗಳನ್ನು. ಅಳೆಯುವ/ಲೆಕ್ಕಹಾಕುವ ಅವಧಿಯನ್ನು ಬೇಸ್ಲೈನ್ ಅವಧಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾನವಜನ್ಯ ಉತ್ಸರ್ಜನಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಟ್ರೇಸ್ ಅನಿಲದ ಬೇಸ್ಲೈನ್ ಸಾಂದ್ರತೆಯನ್ನು ಅಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ

ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ:

ಭೂಮಂಡಲ, ಸಮುದ್ರ ಹಾಗೂ ಇತರ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಜೀವಂತ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ. ಆನುವಂಶಿಕ, ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯು ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ

ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ:

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದ್ರವ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ, ಜೀವರಾಶಿಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಇಂಧನ. ಕಬ್ಬು ಅಥವಾ ಮೆಕ್ಕೆ ಜೋಳದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಬಯೋಇಥೇನಾಲ್, ಕ್ಯಾನೋಲಾ ಅಥವಾ ಸೋಯಾಬೀನ್ ನಿಂದ ಜೈವಿಕ ಡೀಸೆಲ್ ಹಾಗೂ ಕಾಗದ-ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸುವ ಕಪ್ಪು ಮದ್ಯಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ (ಬಿಎಯು):

ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಯುವುದೆಂಬ ಊಹೆಯ ಮೇಲೆ 'ಸಾಮಾನ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ'ದ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಣಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬೇಸ್ಲೈನ್ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಬಿಎಯು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು (ಉದಾ., ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವೊಂದರ ನಿಷೇಧ) ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಯಾವುದೇ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಅಥವಾ ನೀತಿಗಳು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಿಎಯು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಕ್ಯಾನ್ಸಾನ್ ಒಪ್ಪಂದಗಳು:

ಯುನೈಟೆಡ್ ನೇಷನ್ಸ್ ಫ್ರೇಮ್ವರ್ಕ್ ಕನ್ವೆನ್ಷನ್ ಆಫ್ ಕ್ಲೈಮೇಟ್ ಚೇಂಜ್ ನ (ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತಾದ ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಸಮಾವೇಶ -ಯುಎನ್‌ಎಫ್‌ಸಿ) ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನದ (ಸಿಒಪಿ) 16ನೆಯ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ: ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಹಸಿರು ಹವಾಮಾನ ನಿಧಿ (ಜಿಸಿಎಫ್), ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಉಪಶಮನ/ಪರಿಹಾರದ ಬದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡುವ ಔಪಚಾರಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಸೀಮಿತ ಜಾಗತಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮೇಲ್ಮೈ ತಾಪಮಾನದ 20 ಸೆ. ಹೆಚ್ಚಳ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಉಪಶಮನಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗಾಗಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾಪನ, ವರದಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣದ (ಎಂ.ಆರ್.ವಿ) ಒಪ್ಪಂದ.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಸಮುದಾಯ, ಸಮಾಜ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು, ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ, ಸ್ಥಾಪಿತ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಬಳಸಬಹುದು.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ:

ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಲು ವ್ಯಕ್ತಿ, ಸಮುದಾಯ, ಸಮಾಜ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹಾಗೂ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪರಿಪಾಠ.

ಕಾರ್ಬನ್ ಸೈಕಲ್/ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ ಚಕ್ರ:

ವಾತಾವರಣ, ಸಮುದ್ರ, ಭೂಮಂಡಲ ಹಾಗೂ ಸಮುದ್ರ ಜೀವಗೋಳ ಮತ್ತು ಶಿಲಾಗೋಳದ ಮೂಲಕ ಇಂಗಾಲದ ಹರಿವನ್ನು (ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ, ಉದಾ., ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ (CO₂)) ವಿವರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಪದ.

ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ ಕ್ಯಾಪ್ಚರ್ ಹಾಗೂ ಸ್ಟೋರೇಜ್ (ಸಿಸಿಎಸ್)/ ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಶೇಖರಣೆ: ಕೈಗಾರಿಕಾ ಹಾಗೂ ಇಂಧನ-ಸಂಬಂಧಿತ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಹೋಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧವಾದ ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ (CO₂) ಅನ್ನು ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ (ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲಾದ), ನಿಯಮಾಧೀನ, ಸಂಕುಚಿತ ಹಾಗೂ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಗಾಗಿ ಶೇಖರಣಾ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಇಂಗಾಲದ ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ ಕ್ಯಾಪ್ಚರ್ ಹಾಗೂ ಸ್ಟೋರೇಜ್ (ಸಿಸಿಎಸ್)/ ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಶೇಖರಣೆ:

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಹಾಗೂ ಇಂಧನ-ಸಂಬಂಧಿತ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಹೋಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧವಾದ ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ (CO₂) ಅನ್ನು ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ (ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲಾದ), ನಿಯಮಾಧೀನ, ಸಂಕುಚಿತ ಹಾಗೂ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಗಾಗಿ ಶೇಖರಣಾ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಇಂಗಾಲದ ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಬನ್ ತೆರಿಗೆ/ಇಂಗಾಲದ ತೆರಿಗೆ:

ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನಗಳ ಇಂಗಾಲದ ಅಂಶದ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವುದು. ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನಗಳಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಇಂಗಾಲವೂ ಕೊನೆಗೆ ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ (CO₂) ಆಗಿ ಹೊರಬರುತ್ತದೆ, ಹಾಗಾಗಿ, ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ (CO₂) ಉತ್ಪನ್ನದ ಮೇಲಿನ ಉತ್ಪನ್ನ ತೆರಿಗೆಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕ್ಲಿನ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೆಕ್ಯಾನಿಸಮ್ (ಸ್ವಚ್ಛ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು - ಸಿಡಿಎಂ):

ಇದು ದೀರ್ಘವಾದ, ಗೊಂದಲಮಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾಗಿದೆ. 'ಅನೆಕ್ಸ್ -1', 'ಅನೆಕ್ಸ್ - II' ದೇಶಗಳಂತಹ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ನಾನು ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ, ಅವು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪದಗಳಾಗಿವೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಹೊಂದಿರುವ 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ' ದೇಶಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲು. ಅಧಿಕ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಅಂಶಗಳಿರುವ 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳನ್ನು' ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲು, ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಅನೆಕ್ಸ್-1/ಅನುಬಂಧ-1', 'ಅನೆಕ್ಸ್-II/ಅನುಬಂಧ-II ಎಂಬ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದನ್ನು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹವಾಮಾನ:

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಸಂಕುಚಿತ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ, ಹವಾಮಾನವನ್ನು ಸರಾಸರಿ ಹವಾಮಾನ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಅಥವಾ ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿವರಣೆಯಂತೆ ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಸಾವಿರಾರು ಅಥವಾ ಲಕ್ಷಾಂತರ ವರ್ಷಗಳವರೆಗಿನ ಅವಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಸರಾಸರಿ ಮತ್ತು ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹವಾಮಾನವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದು. ವಿಶ್ವ ಹವಾಮಾನಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದಂತೆ, ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳ ಸರಾಸರಿಯನ್ನು ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ 30 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಬಂಧಿತ ಪ್ರಮಾಣಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಾಪಮಾನ, ಮಳೆ ಹಾಗೂ ಗಾಳಿಯಂತಹ

ಮೇಲ್ಮೈ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗಿವೆ. ಹವಾಮಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ.

ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ:

ಸರಾಸರಿ ಹಾಗೂ / ಅಥವಾ ಅದರ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದಶಕಗಳು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ, ವಿಸ್ತೃತ ಅವಧಿಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುವ ಹವಾಮಾನದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು (ಉದಾ., ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರ ಮೂಲಕ) ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆಂತರಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಅಥವಾ ಸೌರ ಚಕ್ರಗಳ ಸಮನ್ವಯತೆ, ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಸ್ಫೋಟಗಳು ಮತ್ತು ವಾತಾವರಣದ ಸಂಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಭೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಮಾನವಜನ್ಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳಂತಹ ಬಾಹ್ಯ ಒತ್ತಾಯಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಫೇಮ್‌ರ್ ಕನ್ವೆನ್ಷನ್ (ಯುಎನ್‌ಎಫ್‌ಸಿ) ತನ್ನ ಕಲಮು 1 ರಲ್ಲಿ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ: "ಹವಾಮಾನದ ಬದಲಾವಣೆಯು ನೇರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ, ಅದು ಜಾಗತಿಕ ವಾತಾವರಣದ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಹವಾಮಾನ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೋಲಿಸಬಹುದಾದ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ." ಹಾಗಾಗಿ, ಯುಎನ್‌ಎಫ್‌ಸಿ ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ವಾತಾವರಣದ ಸಂಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆ ಹಾಗೂ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ.

ಹವಾಮಾನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ:

ಒಂದು ಹವಾಮಾನ ಪ್ರಮಾಣದ ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧತೆಯು ಎರಡನೆಯ ಹವಾಮಾನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಯು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಮೊದಲನೆಯದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾನು ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ದೌರ್ಬಲ್ಯವನ್ನು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ; ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧತೆಯನ್ನು ಬಾಹ್ಯವಾಗಿ ಹೇರಬಹುದು /ಬಲವಂತಪಡಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಅದು ಆಂತರಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಭಾಗವಾಗಿ ಉದ್ಭವಿಸಬಹುದು.

ಹವಾಮಾನ ಆರ್ಥಿಕತೆ:

ಹವಾಮಾನ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಒಮ್ಮತದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಿಲ್ಲ. ಹವಾಮಾನ ಹಣಕಾಸು ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಮೀಸಲಾಗಿರುವ ಹಣಕಾಸು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ನೆರವಾಗುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಹರಿವುಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಗದ ಹಲವಾರು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಹವಾಮಾನ ಆಡಳಿತ:

ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ, ತಗ್ಗಿಸುವ ಅಥವಾ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರತ್ತ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಜರುಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಿತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಮಗಳು (ಜಾಗರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟ್ರಿಪಲ್, 2003).

ಹವಾಮಾನ ನ್ಯಾಯ:

ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು, ಹೆಚ್ಚು ದುರ್ಬಲ ಜನರ

ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಹಾಗೂ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಹೊರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾನವ ಕೇಂದ್ರಿತ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ನ್ಯಾಯ. ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಮೇರಿ ರಾಬಿನ್ಸನ್ ಫೌಂಡೇಶನ್ - ಕ್ಲೈಮೇಟ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ (ಎಂಆರ್‌ಎಫ್‌ಜಿ, 2018) ಬಳಸಿದ ಒಂದನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ

ಹವಾಮಾನ ಮಾದರಿ:

ಹವಾಮಾನ ಮಾದರಿಯ ಘಟಕಗಳ ಭೌತಿಕ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಹಾಗೂ ಜೈವಿಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು, ಅವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ತಿಳಿದಂತಹ ಕೆಲವು ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಹವಾಮಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ. ಹವಾಮಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯ ಮಾದರಿಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಬಹುದು; ಅಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಘಟಕ ಅಥವಾ ಘಟಕಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಅಥವಾ ಮಾದರಿಗಳ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಅನುಕರಿಸಲು, ಜೊತೆಗೆ ಮಾಸಿಕ, ಋತುಮಾನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಹವಾಮಾನ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧನಾ ಸಾಧನವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹವಾಮಾನ ಸ್ಥಿತಿತ್ವಾಪಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾದಿಗಳು:

ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಬಡತನವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಪಥಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಯುತ ಮತ್ತು ಸದಿಶಾದ್ಯಂತ (ಕ್ರಾಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಲರ್) ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿತಿತ್ವಾಪಕತ್ವವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತವೆ. ಜಾಗತಿಕ

ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತವೆ. ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆಯನ್ನು (ಉದಾ., 1.50ಸೆ.ವರೆಗೆ) ಮಿತಿಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ ಹಾಗೂ ವಾಸಯೋಗ್ಯ ಭವಿಷ್ಯ ಮತ್ತು ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಉತ್ಸರ್ಜನವನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಆಳವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ನೈತಿಕತೆ, ಸಮಾನತ್ವ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಹವಾಮಾನ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಣ:

ಹವಾಮಾನ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಣವು ಹವಾಮಾನ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲಗಳು ಹಾಗೂ ಏರೋಸಾಲ್ಸ್ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಹವಾಮಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅನುಕರಣಾ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹವಾಮಾನ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ಸರ್ಜನ / ಏಕಾಗ್ರತೆ / ವಿಕಿರಣ-ಬಲವಂತದ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಹವಾಮಾನ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಣಗಳನ್ನು ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಸೂಚನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುತ್ತವೆ, ಇದು ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಊಹೆಗಳನ್ನು, ಅಂದರೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅರಿವಿಗೆ ಬರಬಹುದಾದ ಅಥವಾ ಬಾರದ ಭವಿಷ್ಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ

ಹವಾಮಾನ ಸನ್ನಿವೇಶ:

ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಸ್ಥಿರವಾದ ಹವಾಮಾನ ಸಂಬಂಧಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಮಾನವಜನ್ಯ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸಂಭವನೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ,, ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪ್ರಭಾವದ ಮಾದರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಭವಿಷ್ಯದ ಹವಾಮಾನದ ಸಂಭವನೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸರಳೀಕರಿಸಿದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ. ಹವಾಮಾನ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಹವಾಮಾನ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಣಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ, ಆದರೆ

ಹವಾಮಾನ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಹವಾಮಾನದಂತಹ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿಯ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಹವಾಮಾನ ಸೇವೆಗಳು:

ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಿರ್ಣಯ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುವ ಹಾಗೂ ಸನ್ನದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಸಕ್ರಿಯ ಆರಂಭಿಕ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ನೆರವಾಗುವಲ್ಲಿ. ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಹಾಗೂ / ಅಥವಾ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಹವಾಮಾನ ಸೇವೆಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಹವಾಮಾನ ದತ್ತಾಂಶ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಪೈಕಿ ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಹವಾಮಾನ ಚತುರ ಕೃಷಿ:

ಹವಾಮಾನ-ಚತುರ ಕೃಷಿಯು (ಸಿಎಸ್‌ಎ), ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಹಾಗೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಹವಾಮಾನದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಹಾಗೂ ಮರುಹೊಂದಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕ್ರಮಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುವ ಒಂದು ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಸಿಎಸ್‌ಎ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ: ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಡೆಯಲ್ಲಿ, ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಹಾಗೂ ಆದಾಯವನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು / ಅಥವಾ ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು (ಎಫ್‌ಎಫ್, 2018)

ಹವಾಮಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:

ಹವಾಮಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಐದು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು, ಅಂದರೆ, ವಾತಾವರಣ, ಜಲಗೋಳ, ಶೈತ್ಯಗೋಳ/ಕ್ರಿಯೋಗೋಳ, ಶಿಲಾಗೋಳ ಹಾಗೂ ಜೀವಗೋಳ, ಮತ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಹವಾಮಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ತನ್ನದೇ ಆದ ಆಂತರಿಕ ಚಲನಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಭಾವದಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಕಸನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಸ್ಫೋಟಗಳು, ಸೌರ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ವಾತಾವರಣದ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಭೂ ಬಳಕೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯಂತಹ ಮಾನವಜನ್ಯ ಒತ್ತಡಗಳಂತಹ ಬಾಹ್ಯ ಒತ್ತಾಯಗಳಿಂದಾಗಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.

ಹವಾಮಾನ ಗುರಿ:

ಹವಾಮಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಮಾನವಜನ್ಯ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಗುರಿಯು ಬಳಸಲಾಗುವ ತಾಪಮಾನ ಮಿತಿ, ಸಾಂದ್ರತೆಯ ಮಟ್ಟ ಅಥವಾ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯ ಕಡಿತದ ಗುರಿಯನ್ನು ಹವಾಮಾನ ಗುರಿಯು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹವಾಮಾನ ಗುರಿಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಹುದು, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕ್ಯೂಟೋ ಪ್ರೋಟೋಕೋಲ್ (Kyoto Protocol) ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವವರು.

ಸಹ-ಪ್ರಯೋಜನಗಳು:

ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಲ್ಯಾಣದ ಮೇಲೆ ನಿವ್ವಳ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನೀತಿ ಅಥವಾ ಅಳತೆಯು ಇತರ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರಬಹುದು. ಸಹ-ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸಹ-ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪೂರಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು

ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಮುದಾಯ-ಆಧಾರಿತ ಅಳವಡಿಕೆ:

ಸ್ಥಳೀಯ, ಸಮುದಾಯ-ಚಾಲಿತ ಅಳವಡಿಕೆ. ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಅಳವಡಿಕೆಯು ಸಮುದಾಯಗಳ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವ ಹಾಗೂ ಉತ್ತೇಜಿಸುವತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು, ಸಂದರ್ಭ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜ್ಞಾನ, ಸಂಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯಗಳ ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ/ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಭಾವಗಳು:

ಕುರುಹು, ಸಮುದಾಯ ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಮತ್ತು ಹೊಂದುವಿಕೆಯ ಭಾವ, ಸ್ಥಳದ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ವಿಶ್ವದ ಬಗೆಗಿನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತಹ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿದಂತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭೌತಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಅನುಭವದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಭಾವಗಳು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಭೂದೃಶ್ಯಗಳ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಆಯಾಮಗಳಿಗಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಪಾರಿಸಾರಿಕ ಪ್ರಭಾವಗಳ ನಡುವೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು ರೂಪಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ, ಅಳವಡಿಕೆಯ ಆಯ್ಕೆಗಳ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುವ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ

ಹವಾಮಾನ ವೈವಿಧ್ಯತೆ:

ಹವಾಮಾನ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯೆಂದರೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹವಾಮಾನ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಾನಿಕ ಹಾಗೂ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮಾಪಕಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹವಾಮಾನದ ಸರಾಸರಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಲ್ಲಿನ (ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ವಿಚಲನ, ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳ ಸಂಭವಿಸುವಿಕೆ, ಇತ್ಯಾದಿ) ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ (ಸಿಒಪಿ):

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಹವಾಮಾನ
ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತಾದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ
ಫ್ರೇಮ್‌ವರ್ಕ್ ಕನ್ವೆನ್ಷನ್ (ಯುಎನ್‌ಎಫ್‌ಸಿ)
ನಂತರ ಯುಎನ್ ಸಮಾವೇಶಗಳ ಸರ್ವೋಚ್ಚ
ಸಂಸ್ಥೆಯು ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕನ್ನು
ಹೊಂದಿರುವ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತಾದ
ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಫ್ರೇಮ್‌ವರ್ಕ್ ಕನ್ವೆನ್ಷನ್
(ಯುಎನ್‌ಎಫ್‌ಸಿ) ಸಹ ನೋಡಿ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಆದರೆ ವಿಭಿನ್ನ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳು (ಸಿಬಿಡಿಆರ್):

ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯವನ್ನು
ನಿಭಾಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ದೇಶಗಳ ವಿಭಿನ್ನ
ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ವಿಭಿನ್ನ
ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ
ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ
ಫ್ರೇಮ್‌ವರ್ಕ್ ಕನ್ವೆನ್ಷನ್ (ಯುಎನ್‌ಎಫ್‌ಸಿ) ನಲ್ಲಿ
ಸಾಮಾನ್ಯ ಆದರೆ ವಿಭಿನ್ನ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳು
ಹಾಗೂ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು (ಸಿಬಿಡಿಆರ್-
ಆರ್‌ಸಿ) ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ತತ್ವವಾಗಿದೆ.
ಬದಲಾವಣೆ. ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ: "... ಹವಾಮಾನ
ಬದಲಾವಣೆಯ ಜಾಗತಿಕ ಸ್ವರೂಪವು ಎಲ್ಲಾ
ದೇಶಗಳ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಸಹಕಾರವನ್ನು
ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆದರೆ ವಿಭಿನ್ನವಾದ
ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಯಾ
ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ
ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ,
ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತವಾದ
ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ
ಭಾಗವಹಿಸಲು ಕರೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. " ಎಂದು
ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ, ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ
ಹವಾಮಾನ ಸಮಾಲೋಚನೆ/ ಸಂಧಾನ/
ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯಗಳನ್ನು ಸಿಬಿಡಿಆರ್-ಆರ್‌ಸಿ
ಕಾರ್ಯನೀತಿಯು ಸಮಾಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ
ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದೆ

ಡಿಕಾರ್ಬೊನೈಸೇಶನ್ (ಇಂಗಾಲದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದು):

ಇಂಗಾಲದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ
ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ದೇಶಗಳು ಅಥವಾ ಇತರ
ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು/ಸಂಸ್ಥೆಗಳು/ಘಟಕಗಳು ಅಥವಾ

ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇಂಗಾಲದ
ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು
ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

ವಿಸಂಯೋಜನೆ (ಡಿಕಪಿಂಗ್):

ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನಗಳ ಬಳಕೆಯೊಂದಿಗೆ
ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಬಲವಾದ
ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು
ವಿಸಂಯೋಜನೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸಾಪೇಕ್ಷ
ವಿಸಂಯೋಜನೆ ಎಂದರೆ ಎರಡೂ ಬೆಳೆದರೂ,
ಅವು ವಿಭಿನ್ನ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.
ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಸಂಯೋಜನೆ ಎಂದರೆ ಆರ್ಥಿಕ
ಬೆಳವಣಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ,
ಪಳೆಯುಳಿಕೆಯ ಇಂಧನಗಳು ಕುಸಿಯುತ್ತವೆ

ಅರಣ್ಯನಾಶ:

ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಅರಣ್ಯೇತರವಾಗಿ
ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು.

ವಿಪತ್ತು:

ದುರ್ಬಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳೊಂದಿಗೆ
ಸಂವಹನ ನಡೆಸುವ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಭೌತಿಕ
ಘಟನೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಸಮುದಾಯ ಅಥವಾ
ಸಮಾಜದ ಸಾಮಾನ್ಯ
ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ
ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿ, ವ್ಯಾಪಕವಾದ
ಪ್ರತಿಕೂಲ ಮಾನವ, ವಸ್ತು/ಮೂಲವಸ್ತು,
ಆರ್ಥಿಕ ಅಥವಾ ಪರಿಸರೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ
ಕಾರಣವಾಗಿ, ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮಾನವ
ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ತಕ್ಷಣದ ತುರ್ತು
ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಚೇತರಿಕೆಗೆ
ಬಾಹ್ಯ ಬೆಂಬಲದ ಅಗತ್ಯವಿರಬಹುದು.

ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ:

ವಿವಿಧ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ
ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ವಿಪತ್ತು ಸಿದ್ಧತೆ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು
ಚೇತರಿಕೆಯ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ
ಹಾಗೂ ಸುಧಾರಿಸುವ ತಂತ್ರಗಳು,
ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು
ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ, ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿ,
ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವ ಸಾಮಾಜಿಕ
ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು.

ವಿಪತ್ತು ಅಪಾಯ:

ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮಾನವ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ತುರ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಚೇತರಿಕೆಗೆ ಬಾಹ್ಯ ಬೆಂಬಲದ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಮಾನವ, ವಸ್ತು, ಆರ್ಥಿಕ ಅಥವಾ ಪರಿಸರ ಪ್ರಭಾವದ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಭೌತಿಕ ಘಟನೆಗಳು ಸಂವಹನ ನಡೆಸುವ ಕಾರಣದಿಂದ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಅಥವಾ ಸಮಾಜದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಸಂಭವನೀಯತೆ.

ವಿಪತ್ತು ಅಪಾಯ ನಿರ್ವಹಣೆ (ಡಿ ಆರ್ ಎಂ):

ಮಾನವ ಸುರಕ್ಷತೆ, ಯೋಗಕ್ಷೇಮ, ಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸ್ಪಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ, ವಿಪತ್ತು ಅಪಾಯದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ, ವಿಪತ್ತು ಅಪಾಯದ ತಗ್ಗಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ, ವಿಪತ್ತು ಸಿದ್ಧತಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಚೇತರಿಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಕಾರ್ಯನೀತಿ, ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಕ್ರಮಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ, ಅನುಷ್ಠಾನ, ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ರಮಗಳು

ವಿಪತ್ತು ಅಪಾಯ ಕಡಿತ (ಡಿ ಆರ್ ಆರ್):

ಕಾರ್ಯನೀತಿ, ಗುರಿ ಅಥವಾ ಉದ್ದೇಶ ಎರಡನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಭವಿಷ್ಯದ ವಿಪತ್ತು ಅಪಾಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುವ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಮತ್ತು ಸಾಧನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ; ಪ್ರಸ್ತುತ ಒಡ್ಡುವಿಕೆ, ಅಪಾಯ ಅಥವಾ ದುರ್ಬಲತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು; ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವವನ್ನು ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಬರ:

ಅಸಹಜವಾದ, ಗಣನೀಯ ಕಾಲಾವಧಿಯ ಶುಷ್ಕ ಹವಾಮಾನದಿಂದ, ಗಂಭೀರ ಜಲ ಅಸಮತೋಲನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಅವಧಿ. ಬರವು ಸಾಪೇಕ್ಷ ಪದವಾಗಿದೆ; ಹಾಗಾಗಿ, ಮಳೆಯ ಕೊರತೆಯ ಬಗೆಗೆ ನಡೆಯುವ ಯಾವುದೇ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ, ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಳೆ-ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಮಳೆಯ ಕೊರತೆಯು ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಅಥವಾ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ (ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶದ ಬರದಿಂದಾಗಿ ಇದನ್ನು ಕೃಷಿ ಬರ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ) ಹಾಗೂ ಹರಿವು ಮತ್ತು ಜಿನುಗುವಿಕೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ (ಜಲವಿಜ್ಞಾನದ ಬರ). ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಹಾಗೂ ಅಂತರ್ಜಲದಲ್ಲಿನ ಶೇಖರಣಾ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಸಹ ಮಳೆಯ ಇಳಿಕೆಯ ಜೊತೆಗೆ, ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ವಾಸ್ತವ ಆವಿರ್ಭಾವವಿಸರ್ಜನೆಯ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಸಹಜ ಮಳೆಯ ಕೊರತೆಯಿರುವ ಅವಧಿಯನ್ನು ಹವಾಮಾನ ಬರಗಾಲ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬೃಹತ್ ಬರವು ಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಸುದೀರ್ಘವಾದ, ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಬರವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ, ಅಂದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ದಶಕ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

ವಿಭಿದ್ರಕಾರ ನಾವೀನ್ಯತೆ:

ವಿಭಿದ್ರಕಾರ ನಾವೀನ್ಯತೆಯು ಬೇಡಿಕೆ-ಆಧಾರಿತ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದ್ದು ಅದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಗಮನಾರ್ಹ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಬಲವಾದ ಘಾತೀಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಶೀಘ್ರ/ತ್ವರಿತ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:

ಅಪಾಯದಿಂದ ಬೆದರಿಕೆಗೆ ಒಳಗಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಸಮುದಾಯಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಾನಿ ಅಥವಾ ನಷ್ಟದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ತಯಾರಾಗಲು ಸಮಯೋಚಿತ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ, ಹಣಕಾಸು ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಸೆಟ್. ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು / ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಇಡಬ್ಲ್ಯೂಎಸ್ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಪಾರಿಸಾರಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು/ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಇಡಬ್ಲ್ಯೂಎಸ್ ಅನ್ನು ಸಹ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ - ಸ್ವತಃ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಪಾಯದ ಬೆದರಿಕೆಗೆ ಒಳಗಾಗದಿದ್ದಾಗ, ಆದರೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದಾಗ (ಉದಾಹರಣೆ ಹವಳ ನಿರ್ವರ್ಣೀಕರಣದ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು), ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನೆಲದ ಹಿಮ, ಆಲಿಕಲ್ಲು ಮಳೆಗಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು) ಹಾಗೂ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ (ಚಂಡಮಾರುತ ಮತ್ತು ಸುನಾಮಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು). ಈ ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹದ ನಮೂದನ್ನು ಯುಎನ್‌ಐಎಸ್ಸಿಆರ್ (2009) ಹಾಗೂ ಐಪಿಸಿಸಿ (2012 ಎ) ನಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:

ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಜೀವಂತ ಜೀವಿಗಳು, ಅವುಗಳ ನಿರ್ಜೀವ ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಒಳಗೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಘಟಕವಾಗಿದೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಅಂಶಗಳು ಹಾಗೂ ಅದರ ಸ್ಥಾನಿಕ/ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗಡಿಗಳು ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ: ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಇತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ವಿಸರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಗಡಿಗಳು ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗಬಹುದು. ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಇತರ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಪ್ರಮಾಣವು ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕದರಿಂದ ಇಡೀ ಜೀವಗೋಳದವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಪುಸ್ತಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ಬಹುತೇಕ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಜನರನ್ನು ಪ್ರಮುಖ ಜೀವಿಗಳಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ, ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

IIHS BENGALURU CITY CAMPUS

197/36, 2nd Main Road, Sadashivanagar, Bengaluru 560 080. India.
T +91 80 6760 6666 | F +91 80 2361 6814

IIHS CHENNAI

Floor 7A, Chaitanya Exotica, 24/51 Venkatnarayana Road, T Nagar
Chennai 600 017. India. T +91 44 6630 5500/6555 6590

IIHS DELHI

803, Surya Kiran, 19, Kasturba Gandhi Marg, New Delhi 110 001. India.
T +91 11 4360 2798 | F +91 11 2332 0477

IIHS MUMBAI

Flat No. 2, Purnima Building, Patel Compound, 20-C, Napean Sea Road
Mumbai 400 006. India. T +91 22 6525 3874

iihs.co.in